

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. októbra 2013*

„Občianstvo Únie — Články 20 ZFEÚ a 21 ZFEÚ — Smernica 2004/38/ES — Právo na pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je priamym predkom maloletých občanov Únie — Občania Únie narodení v inom členskom štáte, než ktorého štátnu príslušnosť majú, ktorí nevyužili svoje právo na voľný pohyb — Základné práva“

Vo veci C-86/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour administrative (Luxembursko) zo 16. februára 2012 a doručený Súdnemu dvoru 20. februára 2012, ktorý súvisí s konaním:

Adzo Domenyo Alokpa,

Jarel Moudoulou,

Eja Moudoulou

proti

ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), sudcovia J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot a A. Arabadžiev,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. januára 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- A. D. Alokpa a jej synovia Jarel a Eja Moudoulouovci, v zastúpení: A. Fatholahzadeh a S. Freyermuth, avocats,
- luxemburská vláda, v zastúpení: P. Frantzen a C. Schiltz, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci L. Maniewski, avocate,
- belgická vláda, v zastúpení: T. Materne a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
  - nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, N. Graf Vitzthum a A. Wiedmann, splnomocnení zástupcovia,
  - grécka vláda, v zastúpení: T. Papadopoulou, splnomocnená zástupkyňa,
  - litovská vláda, v zastúpení: D. Kriauciūnas a V. Balčiūnaitė, splnomocnení zástupcovia,
  - holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman a C. Wissels, splnomocnené zástupkyne,
  - poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a M. Szpunar, splnomocnení zástupcovia,
  - Európska komisia, v zastúpení: D. Maidani a C. Tufvesson, splnomocnené zástupkyne,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. marca 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu ustanovení článkov 20 ZFEÚ a 21 ZFEÚ, ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú pani Alokpa, ako aj jej synovia Jarel a Eja Moudoulouovci, a ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration (minister práce, zamestnanosti a prisťahovalectva, ďalej len „minister“), týkajúceho sa jeho rozhodnutia, ktorým pani Alokpovej odoprel právo na pobyt v Luxembursku a nariadil jej opustiť územie tohto členského štátu.

Právny rámec

Právo Únie

Smernice 2003/86/ES a 2003/109/ES

- 3 Podľa článku 1 smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny (Ú. v. EÚ L 251, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224) a článku 1 písm. a) smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272) je predmetom týchto smerníc určiť jednak podmienky na uplatňovanie práva na zlúčenie rodiny štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú na území členských štátov, a jednak podmienky na priznanie a odňatie postavenia osoby s dlhodobým pobytom, ktoré udeľuje členský štát s ohľadom na štátnych príslušníkov tretích krajín, oprávnenne sa zdržiavajúcich na jeho území, a k tomu sa vzťahujúce práva.

Smernica 2004/38

4 Článok 2 smernice 2004/38 s názvom „Vymedzenie pojmov“ znie:

„Na účely tejto smernice:

- 1) ‚Občan Únie‘ znamená akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;
- 2) ‚Rodinný príslušník‘ znamená:
...
d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);
- 3) ‚Hostiteľský členský štát‘ znamená členský štát, do ktorého sa občan Únie presťahuje, aby vykonal svoje právo voľného pohybu a pobytu.“

5 Článok 3 smernice 2004/38 s názvom „Oprávnené osoby“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, a na ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú.“

6 Článok 7 tejto smernice s názvom „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“ znie takto:

„1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

- a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte; alebo
- b) majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte; alebo
- c)
  - sú zapísaní na súkromnej alebo verejnej inštitúcii, akreditovanej alebo financovanej hostiteľským členským štátom na základe jeho legislatívy alebo administratívneho postupu, s hlavným cieľom absolvovať študijný kurz, vrátane odborného vzdelávania; a
  - majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte a predložili príslušnému vnútroštátnemu úradu dôkaz prostredníctvom vyhlásenia alebo iným rovnocenným prostriedkom, podľa ich rozhodnutia, že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu; alebo
- d) sú rodinnými príslušníkmi, ktorí sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie, ktorý spĺňa podmienky uvedené v bodoch a), b) alebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odseku 1 sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie v hostiteľskom členskom štáte, ak takýto občan Únie spĺňa podmienky uvedené v odseku 1a), b) alebo c).

...“

Luxemburské právo

7 Zákonom z 29. augusta 2008 o voľnom pohybe osôb a prisťahovalectve (*Mémorial* A 2008, s. 2024, ďalej len „zákon o voľnom pohybe“) sa preberajú smernice 2003/86 a 2004/38 do luxemburského právneho poriadku.

8 Podľa článku 6 tohto zákona:

„1. Občan Únie má právo na pobyt na území počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak spĺňa jednu z týchto podmienok:

1. je zamestnaný alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť;
2. má pre seba a svojich rodinných príslušníkov, ako sú uvedení v článku 12, dostatočné zdroje, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci, ako aj zdravotné poistenie;
3. je zapísaný na štátnej alebo súkromnej škole akreditovanej v Luxemburskom veľkovevodstve v súlade s platnými zákonnými a právnymi predpismi s hlavným cieľom absolvovať štúdium alebo v tomto rámci odborné vzdelávanie, pričom musí preukázať, že má pre seba a svojich rodinných príslušníkov dostatočné zdroje, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci, a zdravotné poistenie.

2. Veľkovevodská vyhláška spresňuje zdroje požadované v predchádzajúcom odseku 1 bodoch 2 a 3 a spôsoby, ako ich možno preukázať.

...“

9 Článok 12 uvedeného zákona stanovuje:

„1. Za rodinných príslušníkov sa považujú:

...

d) závislí priami príbuzní občana Únie po vzostupnej línii a závislí priami príbuzní manželského partnera alebo partnera uvedeného v bode b).

2. Minister môže povoliť pobyt na území ktorémukoľvek inému rodinnému príslušníkovi bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť, na ktorého sa nevzťahuje definícia uvedená v odseku 1, ak spĺňa jednu z týchto podmienok:

1. v krajine pôvodu bol závislý príbuzný alebo členom domácnosti občana Únie, ktorému bolo primárne priznané právo na pobyt;
2. občan Únie musí bezodkladne a osobne zabezpečiť dotknutému rodinnému príslušníkovi starostlivosť z vážnych zdravotných dôvodov.

Žiadosť o vstup a pobyt rodinných príslušníkov uvedených v predchádzajúcom pododseku podlieha dôkladnému preskúmaniu s prihliadnutím na osobnú situáciu týchto osôb.

...“

10 Podľa článku 103 toho istého zákona:

„Minister predtým, ako voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny prijme rozhodnutie o neudelení pobytu, o odňatí alebo neobnovení dokladu o pobyte alebo rozhodnutie o vyhostení z územia, preskúma najmä dĺžku pobytu dotknutej osoby na luxemburskom území, jej vek, zdravotný stav, rodinnú a ekonomickú situáciu, jej sociálnu a kultúrnu integráciu v krajine a intenzitu jej vzťahov s krajinou pôvodu, okrem prípadu, že jej prítomnosť predstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť.

Nijaké rozhodnutie o vyhostení z územia, s výnimkou rozhodnutia, ktoré sa zakladá na vážnych dôvodoch verejnej bezpečnosti, nemožno prijať proti maloletej osobe, ktorého nesprevádza zákonný zástupca, okrem prípadu, že je vyhostenie nutné v jej záujme.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 11 Pani Alokpa, togská štátna príslušníčka, podala 21. novembra 2006 na luxemburských orgánoch žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle zákona z 5. mája 2006 o azyle a práve na dodatočné formy ochrany (*Mémorial A 2006*, s. 1402). Túto žiadosť však tieto orgány zamietli a ich rozhodnutie potvrdili luxemburské sudy.
- 12 Potom pani Alokpa podala na uvedených orgánoch žiadosť, ktorou sa domáhala toho, aby jej bol udelený tolerovaný pobyt. Hoci táto žiadosť bola najprv zamietnutá, bola opätovne preskúmaná a taký pobyt bol pani Alokpovej povolený do 31. decembra 2008 z dôvodu, že 17. augusta 2008 sa jej v Luxembursku narodili dvojčatá, ktoré vyžadovali starostlivosť z dôvodu ich predčasného narodenia.
- 13 Otcovstvo detí pani Alokpovej uznal pri vystavení rodných listov pán Moudoulou, francúzsky štátny príslušník. Majú francúzsku štátnu príslušnosť a 15. mája 2009 im bol vydaný pas a 4. júna 2009 francúzsky vnútroštátny preukaz totožnosti.
- 14 Medzičasom bola žiadosť o predĺženie tolerovaného pobytu, ktorú pani Alokpa podala, zamietnutá luxemburskými orgánmi, tie jej však priznali odklad vyhostenia platný do 5. júna 2010, ktorý potom nebol predĺžený.
- 15 Dňa 6. mája 2010 pani Alokpa podala žiadosť o povolenie pobytu podľa zákona o voľnom pohybe. V odpovedi na žiadosť ministra o doplnenie informácií pani Alokpa uviedla, že sa nemôže so svojimi deťmi usadiť na francúzskom území, kde má bydlisko ich otec, lebo s ním neudržiava vzťah, a že deti potrebujú lekársky dohľad v Luxembursku z dôvodu ich predčasného narodenia. Rozhodnutím zo 14. októbra 2010 minister túto žiadosť zamietol.
- 16 Podľa tohto rozhodnutia sa jednak právo na pobyt členov rodiny občana Únie obmedzuje na priamych predkov, ktorí sú na ňom závislí, pričom pani Alokpa túto podmienku nespĺňa. Jednak deti pani Alokpovej nespĺňajú ani podmienky stanovené v článku 6 ods. 1 zákona o voľnom pohybe. V uvedenom rozhodnutí sa navyše uvádza, že lekársky dohľad na deťmi možno plne zabezpečiť vo Francúzsku a že pani Alokpa nespĺňa ani podmienky, ktoré sa vyžadujú na iné kategórie pobytu upravené uvedeným zákonom.
- 17 Pani Alokpa podala vo svojom mene a v mene svojich dvoch detí žalobu proti rozhodnutiu ministra na tribunale administratif (Luxembursko). Rozsudkom z 21. septembra 2011 tento súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Návrhom z 31. októbra 2011 podala pani Alokpa odvolanie proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

- 18 Tento súd uvádza, že je nesporné, že deti pani Alokpovej nikdy nevedli rodinný život so svojím otcom, ktorý sa obmedzil na to, že uznal ich otcovstvo a umožnil, aby im boli vydané francúzske doklady totožnosti. Tento súd ďalej konštatuje, že pani Alokpa a jej deti po skončení predĺženého pobytu v pôrodnici v skutočnosti viedli spoločný rodinný život v útulku a že tieto deti nevyužili v pravom zmysle slova svoje právo na voľný pohyb.
- 19 Za týchto okolností sa Cour administrative rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 20 ZFEÚ, v prípade potreby v spojení s článkami 20, 21, 24, 33 a 34 Charty základných práv [Európskej únie] či už jeden alebo viaceré z nich, posudzované osobitne alebo spoločne, vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát jednak štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý sa sám stará o svoje maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie, odmietol povoliť pobyt v členskom štáte pobytu týchto detí, kde s ním žijú od svojho narodenia, pričom nemajú občianstvo tohto členského štátu, a jednak uvedenému štátnemu príslušníkovi tretieho štátu odmietol vydať povolenie na pobyt, či dokonca aj pracovné povolenie?“

Majú sa uvedené rozhodnutia považovať za rozhodnutia takej povahy, ktoré zbavujú uvedené deti v štáte ich pobytu, v ktorom žili od svojho narodenia, účinného požívania podstaty práv spojených s postavením občana Únie aj v prípade, že ich ďalší príbuzný v priamej vzostupnej línii, s ktorým nikdy nežili spoločný rodinný život, býva v inom štáte Únie, ktorého je štátnym príslušníkom?“

O prejudiciálnej otázke

- 20 Na úvod je potrebné uviesť, že hoci vnútroštátny súd obmedzil svoje otázky na výklad článku 20 ZFEÚ, taká okolnosť Súdnemu dvoru nebráni, aby vnútroštátnemu súdu poskytol všetky prvky výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné na vydanie rozsudku vo veci, ktorá mu bola predložená, bez ohľadu na to, či ich tento súd v znení otázok uviedol (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. mája 2011, McCarthy, C-434/09, Zb. s. I-3375, bod 24 a citovanú judikatúru).
- 21 Otázku, ktorú položil vnútroštátny súd, teda treba chápať tak, že ňou chce v podstate zistiť, či v situácii, o akú ide vo veci samej, sa majú články 20 ZFEÚ a 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát odoprel štátnemu príslušníkovi tretej krajiny právo na pobyt na svojom území, hoci tento príslušník sa sám stará o maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie a ktoré s ním bývajú v tomto členskom štáte od svojho narodenia, pričom nemajú štátnu príslušnosť tohto členského štátu a nevyužili svoje právo na voľný pohyb.
- 22 V tomto ohľade treba pripomenúť, že prípadné práva, ktoré štátnym príslušníkom tretích krajín priznávajú ustanovenia práva Únie týkajúce sa občianstva Únie, nie sú vlastnými právami uvedených štátnych príslušníkov, ale právami odvodenými z výkonu slobody pohybu občanom Únie. Účel a odôvodnenie uvedených odvodných práv, najmä práv na vstup a pobyt rodinných príslušníkov občana Únie, sú založené na konštatovaní, že odmietnuť ich priznanie môže obmedziť slobodu pohybu uvedeného občana tým, že ho to odradí od vykonávania svojich práv na vstup do hostiteľského členského štátu a na pobyt v ňom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2013, Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, C-87/12, bod 35 a citovanú judikatúru).
- 23 Rovnako treba zdôrazniť, že ide o situácie charakterizované skutočnosťou, že aj keď sú upravené právnou úpravou patriacou *a priori* do právomoci členských štátov, konkrétne právnou úpravou týkajúcou sa práva na vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín mimo pôsobnosti ustanovení sekundárneho práva, ktoré za určitých podmienok stanovujú priznanie takeého práva, majú vnútorný vzťah k slobode pohybu občana Únie, čo bráni tomu, aby bolo uvedeným štátnym príslušníkom v členskom štáte, v ktorom sa tento občan zdržiava, odopreté právo na vstup a pobyt, lebo by došlo k obmedzeniu tejto slobody (pozri rozsudok Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, už citovaný, bod 37).

- 24 V prejednávanej veci treba v prvom rade konštatovať, že pani Alokpa nemôže byť považovaná za oprávnenú osobu v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2004/38.
- 25 Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že postavenie rodinného príslušníka, „ktorý je závislý“ od občana Únie, držiteľa práva na pobyt, vychádza zo skutkovej situácie charakterizovanej okolnosťou, že materiálna podpora člena rodiny je zabezpečená držiteľom práva na pobyt, takže v prípade, keď nastane opačná situácia, teda že držiteľ práva na pobyt je závislý od štátneho príslušníka tretej krajiny, sa tento príslušník nemôže odvolávať na postavenie predka, „ktorý je závislý“ od uvedeného držiteľa v zmysle smernice 2004/38, na účely priznania práva na pobyt v hostiteľskom členskom štáte (rozsudok z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, bod 55).
- 26 V prejednávanej veci sú držiteľia práva na pobyt, teda dvaja synovia pani Alokpovej, v skutočnosti závislí od nej, takže ona sa nemôže odvolávať na postavenie predka, ktorý je od závislý od držiteľov práva na pobyt v zmysle smernice 2004/38.
- 27 V rámci situácie podobnej situácii, o akú ide vo veci samej, v ktorej sa občan Únie narodil v hostiteľskom členskom štáte a nevyužil právo na voľný pohyb, však Súdny dvor konštatoval, že pojem „majú dostatočné zdroje“, ktorý sa nachádzal v ustanovení analogickom článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, sa má vykladať v tom zmysle, že postačuje, aby občania Únie mali také zdroje, ale toto ustanovenie neobsahuje nijakú požiadavku, pokiaľ ide o ich pôvod, pričom ich môže poskytnúť okrem iného štátny príslušník tretej krajiny, rodič dotknutých maloletých občanov Únie (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o právne predpisy Únie predchádzajúce tejto smernici, rozsudok z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, Zb. s. I-9925, body 28 a 30).
- 28 Preto sa konštatovalo, že ak by sa rodičovi, štátnemu príslušníkovi členského štátu alebo tretej krajiny, ktorý sa skutočne stará o maloletého občana Únie, odoprel pobyt s týmto občanom v hostiteľskom členskom štáte, bolo by tým jeho právo na pobyt zbavené potrebného účinku, keďže využitie práva na pobyt maloletým dieťaťom nevyhnutne zahŕňa to, že toto dieťa má právo byť sprevádzané osobou, ktorá sa oňho skutočne stará, a preto táto osoba musí mať možnosť bývať spolu s ním v hostiteľskom členskom štáte počas tohto pobytu (pozri rozsudky Zhu a Chen, už citovaný, bod 45, a Iida, už citovaný, bod 69).
- 29 Ak teda článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38 priznávajú právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte maloletému štátnemu príslušníkovi iného členského štátu, ktorý spĺňa podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice, tie isté ustanovenia umožňujú rodičovi, ktorý sa o tohto štátneho príslušníka skutočne stará, zdržiavať sa s ním v hostiteľskom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok Zhu a Chen, už citovaný, body 46 a 47).
- 30 V prejednávanej veci je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či deti pani Alokpovej spĺňajú podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38, a teda majú právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte na základe článku 21 ZFEÚ. Tento súd musí osobitne overiť, či uvedené deti majú, či už samy, alebo prostredníctvom svojej matky, dostatočné zdroje a komplexné krytie zdravotného poistenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38.
- 31 Ak podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38 nie sú splnené, článok 21 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa pani Alokpovej odoprelo právo na pobyt na luxemburskom území.
- 32 Pokiaľ ide po druhé o článok 20 ZFEÚ, Súdny dvor konštatoval, že existujú veľmi osobitné situácie, v ktorých napriek skutočnosti, že sekundárne právo týkajúce sa práva na pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín sa neuplatňuje a dotknutý občan Únie nevyužil svoju slobodu pohybu, právo na pobyt výnimočne nemožno odoprieť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, rodinnému príslušníkovi uvedeného občana, aby nedošlo k narušeniu potrebného účinku občianstva Únie, ktoré má štátny príslušník členského štátu, ak by ako dôsledok takého odopretia bol tento občan nútený opustiť

územie Únie ako celku, čo by ho zbavilo možnosti účinne využívať podstatu práv, ktoré mu z postavenia občana Únie vyplývajú (pozri rozsudky Iida, už citovaný, bod 71, a Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, už citovaný, bod 36).

- 33 Ak teda vnútroštátny súd konštatuje, že článok 21 ZFEÚ nebráni tomu, aby sa pani Alokpovej odoprelo právo na pobyt na luxemburskom území, musí tento súd ešte overiť, či by sa jej také právo na pobyt nemalo výnimočne priznať, aby nedošlo k narušeniu potrebného účinku občianstva Únie, ktoré majú jej deti, ak by ako dôsledok takého odopretia boli tieto deti v skutočnosti nútené opustiť územie Únie ako celku, čo by ich zbavilo možnosti účinne využívať podstatu práv, ktoré im z uvedeného postavenia vyplývajú.
- 34 Ako v tomto ohľade uviedol generálny advokát v bodoch 55 a 56 svojich návrhov, pani Alokpa v postavení matky Jarela a Eju Moudoulouovcov a ako jediná osoba vykonávajúca starostlivosť o nich od narodenia by mohla využiť odvodené právo sprevádzať ich a zdržiavať sa s nimi na francúzskom území.
- 35 Z toho vyplýva, že odmietnutie luxemburských orgánov priznať pani Alokpovej právo na pobyt by v zásade nemalo mať za následok, že by jej deti boli nútené opustiť územie Únie ako celku. Je však úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či je to naozaj tak so zreteľom na všetky okolnosti sporu vo veci samej.
- 36 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že v situácii, o akú ide vo veci samej, sa majú články 20 ZFEÚ a 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát odoprel štátnemu príslušníkovi tretej krajiny právo na pobyt na svojom území, hoci tento príslušník sa sám stará o maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie a ktoré s ním bývajú v tomto členskom štáte od svojho narodenia, pričom nemajú štátnu príslušnosť tohto členského štátu a nevyužili svoje právo na voľný pohyb, ak títo občania Únie nespĺňajú podmienky stanovené smernicou 2004/38 a ak také odopretie nezabaví uvedených občanov možnosti účinne využívať podstatu práv, ktoré vyplývajú z postavenia občana Únie, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O trovách

- 37 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

V situácii, o akú ide vo veci samej, sa majú články 20 ZFEÚ a 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát odoprel štátnemu príslušníkovi tretej krajiny právo na pobyt na svojom území, hoci tento príslušník sa sám stará o maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie a ktoré s ním bývajú v tomto členskom štáte od svojho narodenia, pričom nemajú štátnu príslušnosť tohto členského štátu a nevyužili svoje právo na voľný pohyb, ak títo občania Únie nespĺňajú podmienky stanovené smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, a ak také odopretie nezabaví uvedených občanov možnosti účinne využívať podstatu práv, ktoré vyplývajú z postavenia občana Únie, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

Podpisy